

Republica Moldova
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE
DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr. 283g/2021

privind excepția de neconstituționalitate a
articolului XXXIV alin. (2) din Legea nr. 140 din 27 iulie 2018
pentru modificarea și completarea unor acte legislative
(*angajarea în funcții publice în urma reorganizării unității [2]*)

CHIȘINĂU

20 ianuarie 2022

Curtea Constituțională, judecând în componența:

dnei Domnica MANOLE, *Președinte*,
dlui Nicolae ROȘCA,
dnei Liuba ȘOVA,
dlui Serghei ȚURCAN,
dlui Vladimir ȚURCAN, *judecători*,
cu participarea dnei Ana Florean, *asistent judiciar*,

Având în vedere sesizarea înregistrată pe 24 decembrie 2021,
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând pe 20 ianuarie 2022, în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

ÎN FAPT

1. La originea cauzei se află sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a articolului XXXIV alin. (2) din Legea nr. 140 din 27 iulie 2018 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, ridicată de dna avocat Ariadna Suveica, în interesele dnei Irina Novicova, parte în dosarul nr. 2a-1534/21, pendinte la Curtea de Apel Chișinău.

2. Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a fost trimisă la Curtea Constituțională de judecătorii dna Victoria Sîrbu și dnii Dorin Dulghieru și Virgiliu Buhnaci de la Curtea de Apel Chișinău, în baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

A. Circumstanțele litigiului principal

3. La 19 februarie 2019, directorul general al Agenției de Stat pentru Proprietate Intelectuală (în continuare AGEPI) a emis Ordinul nr. 25-p prin care a redus statele de personal în legătură cu reorganizarea prin transformare a instituției publice AGEPI în autoritate administrativă centrală din subordinea Guvernului.

4. La 20 februarie 2019, directorul general al AGEPI a emis Ordinul nr. 26-p prin care a preavizat angajații din cadrul AGEPI, inclusiv pe dna Irina Novicova, despre disponibilizarea personalului în legătură cu reorganizarea AGEPI.

5. La 22 februarie 2019, directorul general al AGEPI i-a propus dnei Irina Novicova angajarea prin transfer în funcția de specialist în cadrul Secției Mărci Naționale, Direcția Mărci și Design Industrial. La 27 februarie 2019, dna Irina Novicova a refuzat funcția propusă.

6. La 23 aprilie 2019, directorul general al AGEPI a emis Ordinul nr. 331-p prin care a dispus concedierea dnei Irina Novicova din funcția de specialist categoria I din cadrul Secției Mărci Naționale, Direcția Mărci și Design Industrial, pe baza articolului 86 alin. (1) lit. c) din Codul muncii

(concedierea în legătură cu reducerea numărului sau a statelor de personal din unitate).

7. La 22 iulie 2019, după epuizarea procedurii prealabile, dna Irina Novicova a formulat o cerere de chemare în judecată împotriva AGEPI prin care a solicitat anularea ordinului de concediere din 23 aprilie 2019, restabilirea într-o funcție publică, încasarea drepturilor salariale și a prejudiciului moral. Pe parcursul procesului, reclamanta și-a concretizat acțiunea și a solicitat angajarea în funcția de specialist principal din cadrul Secției Mărci Naționale.

8. La 10 decembrie 2020, Judecătoria Chișinău, sediul Centru, a pronunțat o hotărâre prin care a admis parțial acțiunea dnei Irina Novicova. Instanța de judecată a anulat ordinul de concediere și a restabilit-o pe dna Irina Novicova în funcția deținută anterior.

9. La 11 decembrie 2020, AGEPI a contestat cu apel hotărârea primei instanțe. Pe 28 decembrie 2020, dna Irina Novicova a formulat o cerere de apel împotriva hotărârii primei instanțe în partea pretențiilor respinse.

10. La 10 noiembrie 2021, dna avocat Ariadna Suveica a ridicat, în interesele dnei Irina Novicova, excepția de neconstituționalitate a articolului XXXIV alin. (2) din Legea nr. 140 din 27 iulie 2018 pentru modificarea și completarea unor acte legislative.

11. Prin Încheierea din 10 noiembrie 2021, Curtea de Apel Chișinău a admis ridicarea excepției de neconstituționalitate și a sesizat Curtea Constituțională, în vederea soluționării acesteia.

B. Legislația pertinentă

12. Prevederile relevante ale Constituției sunt următoarele:

Articolul 16 Egalitatea

„(1) Respectarea și ocrotirea persoanei constituie o îndatorire primordială a statului.

(2) Toți cetățenii Republicii Moldova sânt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială.”

Articolul 23

Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle

„[...]”

(2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.”

Articolul 43

Dreptul la muncă și la protecția muncii

„(1) Orice persoană are dreptul la muncă, la libera alegere a muncii, la condiții echitabile și satisfăcătoare de muncă, precum și la protecția împotriva șomajului.

[...]”

Articolul 46

Dreptul la proprietate privată și protecția acesteia

„(1) Dreptul la proprietate privată, precum și creanțele asupra statului, sânt garantate.

[...]”

13. Prevederile relevante ale Legii nr. 140 din 27 iulie 2018 pentru modificarea și completarea unor acte legislative sunt următoarele:

Articolul XXXIV

„[...]”

(2) Prin derogare de la prevederile art. 29, 31 și 32 din Legea nr. 158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, persoanele care sunt angajate în cadrul persoanelor juridice al căror statut se modifică prin efectul prezentei legi și ale căror activități au fost stabilite și avizate ca funcții publice în condițiile art. 67 din Legea nr. 158/2008 vor fi numite în funcțiile publice respective cu respectarea condițiilor stabilite la art. 27 din Legea nr. 158/2008, fără perioadă de probă pentru funcționarul public debutant, cu depunerea jurământului funcționarului public în termen de 10 zile de la numirea în funcție.

[...]”

ÎN DREPT

A. Argumentele autoarei excepției de neconstituționalitate

14. Autoarea sesizării susține că prevederile contestate sunt imprevizibile, deoarece îi permit unității angajatoare să propună, ca urmare a reorganizării, funcții publice vacante în mod arbitrar, fără să se țină cont de performanțele concrete ale fiecărui angajat. Prin urmare, autoarea pretinde că norma contestată nu-i permite să acceadă într-o funcție publică, chiar dacă întrunește condițiile stabilite de lege pentru acea funcție.

15. Totodată, autoarea notează că prevederile contestate instituie o ingerință în exercițiul dreptului la proprietate și nu oferă persoanei o protecție adecvată împotriva arbitrariului.

16. Autoarea sesizării pretinde că dispozițiile contestate sunt contrare articolelor 16, 23 alin. (2), 43 alin. (1) și 46 alin. (1) din Constituție.

B. Aprecierea Curții

17. Examinând admisibilitatea sesizării privind excepția de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele.

18. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în prezenta cauză a unor dispoziții din Legea nr. 140 din 27 iulie 2018 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, ține de competența Curții Constituționale.

19. Curtea notează că excepția de neconstituționalitate, ridicată de către avocatul părții într-un proces din fața instanței de judecată (a se vedea § 1 *supra*), este formulată de către subiectul căruia i s-a conferit acest drept, pe baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție (a se vedea Dispozitivul din HCC nr. 2 din 9 februarie 2016).

20. Curtea observă că obiectul excepției îl constituie articolul XXXIV alin. (2) din Legea nr. 140 din 27 iulie 2018 pentru modificarea și completarea unor acte legislative. Curtea reține că excepția de neconstituționalitate a fost ridicată într-o cauză care are ca obiect contestarea unui ordin prin care a fost concediată angajata unei instituții publice în legătură cu reducerea statelor de personal. Prin urmare, Curtea admite că instanța de judecată ar putea aplica prevederile criticate în cauza pe care o examinează.

21. Curtea reține că prevederile contestate au făcut anterior obiect al controlului de constituționalitate, fiind pronunțată în acest sens Decizia de inadmisibilitate nr. 185 din 25 noiembrie 2021 (sesizarea nr. 235g/2021). Totuși, de principiu, această situație nu poate să constituie un impediment pentru a solicita controlul de constituționalitate al aceluiași prevederi, însă din perspectiva altor critici de neconstituționalitate. În asemenea cazuri, Curtea trebuie să verifice dacă sesizarea conține argumente noi sau dacă există circumstanțe de ordin general care să justifice o altă soluție privind admisibilitatea (a se vedea DCC nr. 97 din 17 iunie 2021, § 20 și jurisprudența citată acolo).

22. Curtea notează că, din perspectiva articolelor 16 [egalitatea], 23 alin. (2) [dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle], 43 alin. (1) [dreptul la muncă și la protecția muncii] și 46 alin. (1) [dreptul la proprietate privată și protecția acesteia] din Constituție, autoarea sesizării invocă critici de neconstituționalitate similare cu cele din sesizarea nr. 235g/2021.

23. În acest context, Curtea reamintește că prevederile contestate stabilesc că, prin derogare de la articolele 29 [concurusul pentru ocuparea funcției publice], 31 [perioada de probă pentru funcționarul public debutant] și 32 [jurământul funcționarului public] din Legea nr. 158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, angajații din cadrul persoanelor juridice al căror statut se modifică prin efectul legii (Legea nr. 140 din 27 iulie 2018) vor fi numiți în funcțiile publice respective cu respectarea condițiilor stabilite la articolul 27 din Legea cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, fără o perioadă de probă pentru funcționarul public debutant, cu depunerea jurământului în termen de 10 zile de la numirea în funcție (DCC nr. 185 din 25 noiembrie 2021, § 28).

24. De asemenea, Curtea notează că articolul 27 din Legea cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public la care face trimitere norma contestată stabilește condițiile necesare pentru candidatul la o funcție publică. Între condițiile generale stabilite în articolul 27 se regăsește și condiția candidatului de a avea **studiile necesare prevăzute pentru funcția publică respectivă** (alin. (1) lit. f)). În continuare, alin. (3) din articolul 27 din Lege prevede că autoritatea publică poate stabili și alte **cerințe specifice** care se referă la specialitatea studiilor, **cunoștințe, abilități profesionale și atitudini/comportamente necesare pentru exercitarea eficientă a funcției publice**, acestea fiind stabilite în fișa postului aferentă funcției publice (DCC nr. 185 din 25 noiembrie 2021, § 29).

25. Astfel, Curtea reiterează că norma contestată obligă unitatea angajatoare, chiar dacă îi este modificat statutul prin efectul legii, să respecte condițiile generale pentru ocuparea unei funcții publice (articolul 27 alin. (1) lit. f) din Lege) și, după caz, cerințele specifice stabilite în fișa postului

aferentă funcției publice (articolul 27 alin. (3) din Lege). Așadar, Curtea constată că norma criticată nu exclude evaluarea performanțelor fiecărui angajat, în contextul propunerilor de transfer în alte funcții publice.

26. Totodată, Curtea reține că eventualele litigii apărute în legătură cu pretinsa numire arbitrară a unor salariați în funcții publice în detrimentul altora care nu au fost numiți, în contextul reorganizării unității, țin de competența instanțelor de drept comun.

27. În consecință, deoarece excepția de neconstituționalitate nu conține argumente noi și nu există circumstanțe de ordin general care să justifice o altă soluție privind admisibilitatea, Curtea reține că atât soluția, cât și considerentele Deciziei de inadmisibilitate nr. 185 din 25 noiembrie 2021 sunt aplicabile și în prezenta cauză.

28. Prin urmare, în baza celor menționate *supra*, Curtea constată că sesizarea este inadmisibilă și nu poate fi acceptată pentru examinare în fond.

Din aceste motive, în baza articolelor 135 alin. (1) literele a) și g) și 140 din Constituție, 26 alin. (1) din Legea cu privire la Curtea Constituțională, 61 alin. (3) și 64 din Codul jurisdicției constituționale, Curtea Constituțională

DECIDE:

1. *Se declară inadmisibilă* sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a articolului XXXIV alin. (2) din Legea nr. 140 din 27 iulie 2018 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, ridicată de dna avocat Ariadna Suveica, în interesele dnei Irina Novicova, parte în dosarul nr. 2a-1534/21, pendinte la Curtea de Apel Chișinău.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă niciunei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte

Domnica MANOLE

Chișinău, 20 ianuarie 2022

DCC nr. 8

Dosarul nr. 283g/2021